

IsíDooR MiDLeVen

Pauline van de Ven

AUTEURSDOMEIN

Isidoor Midleven was een tevreden mens. Hij werkte, hij beminde, hij at en hij sliep. Alles was onveranderlijk zoals het was, en Isidoor vond het best. Het was rustig en overzichtelijk. Op gezette tijden kon hij zijn collega's aan het lachen maken, en zelfs beschikte hij over de gave zichzelf hardop te kunnen uitlachen. Zijn gezicht was niet onaantrekkelijk, zij het misschien wat bleek. Vrouwen vonden hem niet onaardig, maar tot nu toe had hij nooit een vrouw ontmoet die genoeg op zijn moeder leek om haar dag en nacht om zich heen te velen. Zodoende was hij vrijgezel. Het zag er naar uit dat dit de rest van zijn leven zo zou blijven en er waren dagen dat hij het betreurde. Maar als hij de balans opmaakte was het aantal dagen dat hij het toejuichte toch ruim in de meerderheid. Ook Isidoors moeder juichte het toe, elke ochtend opnieuw als zij de lijstjes op haar televisie afstofte die op één na Isidoor's glimlachende gezicht omkransten. In het enige lijstje zonder het

hoofd van Isidoor zat het hoofd van Beeltje, ook hij met een glimlach om zijn snorharen, hoewel hij niet welkom was geweest in het verzorgingshuis en zij hem had moeten afstaan aan een echtpaar met een kanarie in een kooi en afrikaantjes op de salontafel.

Voor een vrijgezel zag Isidoor er verzorgd uit, hij streek zijn overhemden, ging op tijd onder de douche, poetste zijn oren, stookte zijn tanden, knipte zijn nagels en zoomde zijn nieuwe broeken zodat ze niet over zijn schoenen hingen. Wel liep hij met hangende schouders, en voor de kapper had hij weinig geduld. Zijn haar lag meestal als een pluizig vogelnest op zijn hoofd, alsof dat de oorzaak van zijn slechte houding was.

Geluk was een groot woord, maar wat er voor doorging was altijd onder handbereik geweest. Misschien is het beter te zeggen dat er niets was wat Isidoor miste. Hij koesterde geen langgerekte verlangens, noch in stoffelijk, noch in onstoffelijk opzicht. Op kantoor verdiende hij een goed salaris. Hij hield genoeg over om zijn moeder te verwennen met allerlei cadeautjes, laatst nog met een degelijk Schots geruit boodschappenwagentje, een geschenk dat zij overigens had geweigerd.

'Ik ben géén bejaarde, Isidoor. En ik wil het ook niet worden!'

Sindsdien liep Isidoor elke zaterdag naar de markt

met een Schots geruit boodschappenwagentje achter zich aan waar hij groente en fruit voor de hele week in laadde - en hij moest toegeven dat het ding weliswaar handig was, maar toch de persoon die eraan vastzat een enigszins ouwelijke, hulpbehoevende, om niet te zeggen invalide uitstraling gaf. Maar Isidoor had weinig last van menselijk opzicht, zijn imago liet hem koud. Bovendien voelde hij zich niet oud, maar integendeel in de bloei van zijn leven en reusachtig vitaal. Op zijn veertigste verjaardag dreef hij op een cruiseschip op de Nijl; zijn moeder had het lichtzinnig gevonden maar Isidoor dacht dat hij zoiets wel verdiend had. Tenslotte was het een mijlpaal, veertig. Statistisch gesproken was een man dan precies halverwege, en zo'n moment moest je markeren. De reis was bevredigend verlopen, hij had de piramides bewonderd en de grafschatten, hij was in Luxor geweest en in Thebe en hij had een foto van zich laten nemen op de rug van een dromedaris.

Goed en wel thuis voelde hij zich slap. Ja, daar was het mee begonnen, een vage moeheid, een aanhoudende spierzwakte. Meteen de eerste dag al, toen hij er met het boodschappenwagentje op uit was getrokken om zijn proviand aan te vullen. De keukenrollen, het wc-papier en de vuilniszakken had hij in de keukenkast geruimd en plotseling had hij zich met twee handen aan het aanrecht moeten

vastgrijpen. Hij stond te zwaaien op zijn benen.

De volgende dagen was dat zo gebleven. Eerst had hij nog gedacht, als hij wat meer rek- en strekoefeningen deed, dat het wel zou overgaan. Hijgend drukte hij zich elke ochtend vijftig keer op, hij zwaaide twintig keer met zijn armen en legde zijn hoofd beurtelings op zijn linker- en zijn rechterschouder. Voor het slapen gaan rende hij een rondje rond het blok met een stopwatch om zijn nek. Zijn moeder stuurde hem lindebloesemthee voor zijn nachtrust, rozemarijnthee tegen zwartgalligheid, rooibosthee tegen instorting van het zenuwstelsel en rozenbottelthee tegen schorsing van de bijnier. Maar niets hielp.

Daar kwam nog iets wonderlijks bij. Inmiddels was het al geen vermoeden meer maar een zekerheid: Isidoor kromp. Het eerste waaraan hij het gemerkt had waren zijn broekspijpen. Ze slobberden over zijn schoenen. Eerst dacht hij dat ze waren uitgerekt in de was. Het zou ongewoon zijn - dertig jaar ervaring leerde hem dat broekspijpen eerder krompen dan uitrekten, en zelfs dat ze eerder krompen dan gelijk bleven - maar toch: helemaal uitgesloten was het niet. Toen begon zijn andere zwarte broek óók te slobberen. Om een eind te maken aan alle onzekerheid gooide hij de nieuwe rode in de wasmachine en onderwierp hem, tegen het wasvoorschrift in, meedogenloos aan het kookprogramma. Hij deed

dit na elke drie dagen dat hij hem gedragen had, en ja. Ook de rode werd langer.

Vlijtig legde hij er nieuwe zomen in, maar al gauw moest hij ze uithalen en opnieuw een stuk van de pijpen afknippen. Tegelijkertijd begonnen de mouwen van zijn colberts hinderlijk over zijn handen te hangen. Hij bracht ze naar een kleermaker; de kunst van het mouwen inkorten beheerste hij niet en hij schrok ervoor terug zijn moeder op de hoogte te brengen en zo een nieuwe lading thee over zich af te roepen. Zacht gezegd was het een merkwaardige ontwikkeling. En met die vreemde moeheid er nog bij was het niet verwonderlijk dat Isidor zich ongerust begon te maken over zijn gezondheid.

Tenslotte, hij stond juist zijn ontbijtbordje af te wassen, overviel hem een zo ongekennde moeheid dat hij duizelig op een keukenstoel moest gaan zitten. Met de afwasborstel in zijn hand keek hij mistroostig om zich heen. Grijzig glom het daglicht in het aluminium frame van het boodschappenwagentje en in de punten van zijn schoenen, die net niet meer bij de grond kwamen. Terwijl hij daar zo muistil zat, terwijl de plastic handschoenen voor zijn ogen schemerden en het zeepsop met een zacht spikkellend geluid stond te verscalen in de gootsteen, kreeg hij een ingeving. Want ja, kijk, was het uiteindelijk niet altijd weer dezelfde schotel met het

kobaltblauwe randje? Altijd weer dezelfde bijpassende kop met het Griekse huisje op de zijkant? Was het niet ook nog altijd hetzelfde theelepeltje, dat hij vijftien jaar geleden gestolen had van Nippo Air als aandenken de stroomlijning van de stewardess? En hetzelfde bordje, dat hij niet kon weggooien omdat er alleen maar een heel klein stukje uit de rand was? Gebeurde het ritueel bovendien niet ook nog eens iedere ochtend op dezelfde tijd, namelijk om kwart over acht stipt?

Hij stond op, pakte het bordje en smeed het op de keukenvloer. Zoals te verwachten was viel het aan scherven, Isidoors keukenvloer was van steen.

'Voilà!' zei hij. Hij nam het schoteltje met het kobaltblauwe randje van het aanrecht en smeed dat erachteraan. Pats! Rinkelend viel het aan diggelen. 'Ja!' zei hij. 'Ja, ja, ja!' Hij gooide zijn armen in de lucht, maakte een sprongetje, greep het kopje met het Griekse huisje en gooide ook dat aan scherven. Hij moest lachen om het lawaai. Daarna ging hij weer op de keukenstoel zitten om na te denken. Het was een fleurig gezicht, de blauw-witte scherven op de tegels. Hij voelde zich zo licht van binnen als hij zich in geen maanden gevoeld had. Toen het wat was gezakt pakte hij stoffer en blik uit de werkkast, veegde de scherven bij elkaar en hield het blik schuin boven de vuilnisbak. Met een boog gooide hij het

lepeltje van Nippo Air erachteraan.

‘Heel eenvoudig, Isidoor,’ zei hij terwijl hij de handschoenen uit probeerde te trekken zonder ze binnenstebuiten te draaien, wat niet lukte. ‘Het is de herhaling. Dat is ook wel begrijpelijk, na veertig jaar. Hoe lang maak ik al mijn eigen ontbijt? Drieëndertig jaar. Hoe lang doe ik erover? Vijftien minuten. Eens zien, dat is...’ hij rekende. ‘Driehonderdvijfenzestig maal vijftien, dat is vijfduizendvierhonderdvijfenzeventig minuten per jaar, maal drieëndertig is ...een dikke honderdtachtigduizend minuten van mijn leven, gedeeld door zestig geeft het aantal uren, dat is ruim drieduizend, gedeeld door acht geeft het aantal werkdagen, dat is ... dat is...’ Hij liep naar zijn bureau om zijn calculator te halen. ‘Driehonderdzesenzeventig! Dat gedeeld door 220 is... is 1,7. Goeie genade, ik ben al meer dan anderhalf voltijds werkjaar aan het ontbijten! Maar dat is verschrikkelijk!’

In de dagen die volgden zag Isidoor zijn vermoeden bevestigd dat herhaling en niets dan herhaling de oorzaak was van zijn vermoeidheid en zijn geheimzinnige krimp. Tandepoetsen en scheren, schoenen poetsen en afwassen, het reken- en schrijfwerk op kantoor, en niet te vergeten het gesleep met het boodschappenwagentje om melk en suiker voor zichzelf en zijn moeder te kopen, kranten naar de papierbak te kruien en flessen naar de glas-

bak - het maakte hem kleiner en kleiner, en vreselijk moe.

Eerst was hij opgelucht dat hij zo feilloos zijn eigen diagnose had gesteld. Maar al gauw drong het tot hem door dat het nog niet zo eenvoudig was, van een kwaal als deze te genezen. Hoe ontkwam een mens aan herhaling? Hij moest toch eten en koken. Hij moest toch naar de supermarkt. Hij moest zijn broeken wassen. Schoenen poetsen, haren wassen, scheren, koffie voor de werkster zetten. Het was onmogelijk je aan herhaling te onttrekken. Van de andere kant kon het ook niet op deze voet doorgaan. In dit tempo, stelde hij vast, zou hij over vijf jaar een lengte hebben van om en nabij nul centimeter!

Zo begon zijn zoektocht naar Eerste Keren. Nieuwe halvarine. Verbeterde microvezels. Revolutionaire scheermesjes. Nanodoekjes. Gepatenteerde sham-poos. Hij kocht bij voorkeur producten waar 'Nieuw!' op stond of, als dat er niet was, 'verbeterd'. Waar mogelijk probeerde hij herhaling uit zijn bestaan te bannen door allerlei routineuze karweitjes telkens weer een tikkeltje anders in te richten, zodat hij ze in ieder geval nooit eerder zo gedaan had. Nu eens trok hij de veters uit zijn schoenen voordat hij ze poetste (nergens goed voor, had hij altijd gevonden, zelfs het intiemste contact ging niet tot het plekje

onder je veters) wat hem een plezierige sensatie van grondigheid en volledigheid verschaftte die hij bij dit klusje nooit eerder had gevoeld. Dan weer hield hij ze ondersteboven of poetste hij met zijn ogen dicht, waarbij het de kunst was geen enkel stukje over te slaan. Elke week kocht hij een ander afwasmiddel en hij vergeleek aandachtig de ontvettende kracht, de geur, de kleur, de duurzaamheid en de biologische afbreekbaarheid van de diverse merken sop.

‘Waarom heb je melk met de rode dop meegebracht en niet met de groene?’ mopperde zijn moeder terwijl hij haar boodschappen uitpakte.

‘Voor de broodnodige variatie, moeder.’

‘Je weet toch dat ik altijd die met de groene dop heb!’

‘Het is voor de afwisseling op je menu. Ik denk om je gezondheid.’

‘Probeer mij niet te betuttelen, Isidoor, ik ben géén bejaarde!’

Langzamerhand werd Isidoor een groot waarner van kleine dingen. Met veel vindingrijkheid probeerde hij vastgeroeste patronen te doorbreken. De tv-stoel liet hij voor wat hij was, hij draaide de televisie schuin opzij en ging languit op de bank liggen kijken naar programma's waarvan hij anders niet geweten had hoe snel hij ze had moeten wegzappen. De ontbijtboel liet hij staan tot na zijn werk, of